

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XIV. Aegyptiacarum Mercurii Columnarum, quae quid fuerint ostenditur;

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Mose sumferit, docent Justinus, & Clemens, & ex eo ac Philone Eusebius. Deum unicum esse demonstravit Plato in Timæo, aliisque locis: id ipsi Mosem persuasisse idem Eusebius ostendit, quem Cyrillus affectatur. Deum ita definit Plato, ut ipse se Deus, cum ait: *Ego sum qui sum*. Declarat id pluribus Justinus in Paranesi, & ex Numenio Eusebius & Augustinus. Quod nisi Socratis supplicio fuisset absteritus, citra ambages, Mosem secutus, de Deo disseruisset; sed vera de Dei natura ad vulgum proloqui tutum sibi non esse falsus ipse est. Nec aliam ob causam prisca Christianis Platonis dogmata placuerunt, adeo ut Platonici haberentur, frequentioreque Platoniorum operum lectionem Julianus ipsis objiceret, quam quod recoctus ipsis & personatus Moses videretur esse Plato, aut, ut ait Numenius, Moses Atticissans. Hinc satis extat, Mosi libros Platonem diligenter excussisse. Plura collegerunt Justinus & Eusebius. Lactantium itaque & Augustinum non multum moror, quorum ille, uti supra jam ex parte notavi, mirari se ait, quamobrem Pythagoras & Plato Ægyptios, Magos, & Persas, non item Judæos adiverint; cum Syriam lustrasse Pythagoram, utrumque autem cum Judæis esse conversatum ostenderit: Augustinus vero Platonem Libros sacros evoluisse negat, ut qui nondum essent Græco sermone donati, quod refellemus infra, vel certe per interpretem quid iis libris contineretur didicisse, quod facile concesserim.

XIV. Quæsitum dignum est, quid fuerint illæ Mercurii Columnæ, quibus ad Philosophiam velut magistris usi sunt Pythagoras, Plato, & alii. Sciendum est ante reperitum papyri usum, saxi veteres animi sensa signasse. Veritissima fuit hæc consuetudo apud Phœnices & Ægyptios. Diserte id docent Herodorus, Strabo, Lucanus, Plinius, Tacitus, Proclus, & Aristophanis Scholiastes. Mos ille diu perseveravit, etiam post inventam papyrum; præsertim si quid vulgo notum esse vellent, vel posteris. Eximia generis hujus monumenta quamplurima extabant olim in Ægypto, quæ à Diodoro descripta sunt. Mirabilia imprimis fuerunt subterranei quidam secessus, prope Thebas Ægyptias, quos Syringes appellabant, magno labore excavati, Veteribus memorati, Ammiano præcipue, qui eorum parietibus Hieroglyphicæ literas insculptas fuisse perhibet ante Diluvium, à viris, qui calamitatis hujus præscii priscorum rituum rationem ad posteritatis memoriam hac arte commendarunt. Insignes horum operum reliquias ad nostram ætatem superesse Viatores testantur. Lex à Deo in Tabulis lapideis descripta est. Moses jubet Deuteronomium lapidibus inscribi. Inde cipporum sive columnarum lapidearum usus ad sepulcra, non, ut vult Servius, *mortuis nobilibus superpositarum, ad ostendendum eorum colamen*, sed excipiendis elogiis; cujusmodi vetustissima duæ memorantur à Diodoro, ad Isis & Osiris sepulcra sacris literis signatæ. Inde columnis in Tingitana erectis Phœnices se à Josua patria exterminatos adscriperunt. Inde columnæ Olympiæ, & ducum victorum. Refert Plutarchus tria Epigrammata, ab Atheniensibus incisa Hermis, (quos Mercurii columnas recte appelles) post res ad Strymonem à Cimone præclare gestas. Talis fuit & Rostrata Duillii, & illæ Appii Claudii, & nobiles illæ Trajani & Antonini. Hinc & ea, quibus fœdera incidebantur: velut illa, cui leges fœderis Romanos inter & Latinos isti Servius Tullius impressit; & illa Amarynthia Straboni memorata, in qua Eretrientes & Chalcidenses designaverant genera armorum, quibus de compacto uterentur: & illæ, quibus Alexandri fœdus cum Mitylenæis insculptum est. Inde & columnæ ad regionum fines determinandos positæ: quales fuerunt illæ, quas ad signandos terrarum à se domitarum limites adscriptis titulis Sesostris destituit: qualis fuit & celebris illa, in Isthmo Corinthiaco à Theseo collocata, ad fines Ionie & Peloponnesi notandos. Plurima hujusmodi supeditat liber Inscriptionum Gruteri. At nihil hoc in genere Marmoræ Oxoniensia æquiparare queat; quibus insigniores priscorum Græcorum Epochæ, Fœdus Smyrnæorum & Magnetum, aliaque egregia vetustatis monumenta inscripta sunt. Quibus lapides deerant, ut Babylonii, hi lateribus utebantur. Quamobrem Ezechieli Babylonone degenti mandat Deus, ut in latere civitatem Jerusalem describat. Talem fuisse opinor columnam Acicari, è qua Democritus apud Babylonios sua expressit. Cœtilibus quoque laterculis fideles plurimorum annorum observationes inscripsisse eisdem, docet gravis Auditor Epigenes apud Plinium. Ut sileam de gemina hac columna, lapidea altera, altera lateritia, cui Sethi nepotes Astronomicæ doctrinæ præcepta, si Josephum audimus, inciderunt. Ex auro autem & argento conflatas fuisse scribit Philostratus columnas illas Gadibus positas, quas in domo Parcarum ignotis vulgo literis inscriptas esse ab Hercule, ut suum ordinem elementa servarent, dicebat Apollonius Tyaneus; quasque à Columnis illis Herculeis vulgo notis distinguit Strabo. Aurea fuit Panchaica illa in Jovis Triphylia templo columna, in qua Cœli, Saturni, & Jovis descripta Panchaicis literis fuisse facinora narrat ex Euhemero Messenio Diodorus & Lactantius. Truncis quoque arborum, & januarum postibus ad inscriptiones uteban-

Justin. Parænesi.
Clem. Alex.
Strabon. 5.
Euseb. Præp.
libr. 11, cap. 13.
Cyrill. libr. 2.
contra Jul.
Plat. Tim.
Exod. 3. 14.
Euseb. Præp.
Evang. libr. 11.
cap. 9. & 10.
August. de civ.
Dei, libr. 8, c. 11.
Plat. Tim.
Justin. Parænesi.
Euseb. Præp.
libr. 11, & 12.
Lactant. Instit.
libr. 4, c. 2.
August. De civ.
vit. Dei, libr. 8,
cap. 11.

Ægyptiaca.
tum Mercurii
Columnarum,
quæ
quid fuerint
ostenditur.
Herod. libr. 2.
cap. 102, 103.
Strab. libr. 17.
Lucan. libr. 3.
Plin. libr. 6, cap.
29.
Tacit. Ann. libr.
11, cap. 14.
Procl. in Tim.
Aristoph. Sch.
in Nub. &
Avib.
Diod. libr. 1.
Amm. Marc.
libr. 12.
Deut. 27. 4, 3.
Jof. 8. 11.
Serv. in Æn. 8.
Plutarch. in
Cimon.

Strab. libr. 10.

Plutarch. Thef.

Ezech. 4. 1.

Plin. 17. c. 56.

Joseph. Antiq.
libr. 1, cap. 1.
Philostr. de vit.
Apollon. libr. 5.
cap. 1.
Strab. libr. 3.
Diodor. libr. 6.
apud Euseb.
Præp. libr. 1, c. 2.
Lact. 1, 1, c. 11.

Deut. 6. 9.

Eustath. in
Hom. Iliad.
Theocr. Schol.
in Idyll. 6.

Euseb. Chron.
Gr. libr. 1.
Scalig. in Eu-
seb. Chron.
Gr. libr. 1.
Marc. Cap. 1. 2.
Georg. Syn-
cell. Chronogr.

Iamblic. de myst.

Ioseph. Antiq.
libr. 1. cap. 7.

Ioseph. Antiq.
libr. 1. cap. 7.

Jud. 7. 19, 26.
Voss. De arat.
mundi, cap. 10.

Aristotelis,

Ioseph. libr. 1.
Contr. Apion.
Euf. De Præp.
Evang. libr. 9.
cap. 1. & 6.
Clem. Alex.
Strom. 1.

tur. Unde Israëlitas jubet Moses præcepta Decalogi in liminibus domorum describere. Leges Atheniensium in ligneis cippis descriptæ prostabant. Sic quoque scripsisse Ægyptios & Scythas docet Eustathius. Hinc vox *καταγραφή*, *sculpere & scribere* significat, ut & hic & Theocriti Scholiales tradunt: quemadmodum & Ebræis *קָטַף*. Meminerimus præterea vetustissimum apud Ægyptios legumlatorem habitum fuisse Mosem, ut constat ex Diodoro. Mosem autem Mercurium esse, certissimis rationibus infra conficiam. Suspicio igitur doctrinam Mosis de principiis rerum, ipsiusque Leges, cum pro veris & æquis haberent Ægyptii, & apud se ratas esse vellent, in columnis ligneis vel lapideis descriptas publice proposuisse; atque has Columnas, quod doctrinam continerent Mosis, qui Mercurius dicebatur, Columnas Mercurii esse dictas. Historiam vero creationis rerum iis inscriptam, interpolatam fortasse, & figmentis, quibus dedita ea gens est, perspersam, *Ἐπιτομή τῶν ἐργῶν* appellat Manethos apud Eusebium; quod interpretor, Mosis Genesin; quam & *סֵפֶר הַתּוֹרָה*, *Librum generationum*, dictam ab Ebræis ostendit Scaliger. Fallor, an ea sunt quæ *Deorum stemmata* appellat Martianus Capella, in subterraneis adytis Ægyptiorum adscripta eminentibus saxis, quæ nominat Stelas. Tradunt autem Eusebius & Georgius Syncellus, has Columnas sacris notis inscriptas à Thoyth, sive priore Mercurio, in Seriadica terra fuisse positas, ac deinde post Diluvium ex sacra lingua in Græcam esse translatas, & sacris Ægyptiorum penetralibus conclusas ab Agathodæmone, sive altero Mercurio, Tati patre. Videntur certe Columnæ illæ principia mundi, ut dixi, juxta Mosaicam doctrinam esse complexæ; atque inde petita esse, quæ sacris Ægyptiorum libris continebantur, subnexis tantum sequentis ævi gestis. Publica autem conditi fuerant auctoritate hi libri, & in tabulariis servati; unde commentaria sua Manethos descripsit. Est apud Iamblichum, Bicin prophetam Ammoni regi quædam esse interpretatum ex Mercurialibus libris, quos in adytis Saitici Templi sacris literis exaratos repererat: hos in Græcam linguam ex Ægyptia conversos esse ait. Mercuriales dicti sunt libri isti, quod ex Mercurii Columnis essent delibati. Hinc instructi sunt Pythagoras & Plato. Quoniam autem illi libri Ægyptiorum ex Columnis Mercurii fuerant excerpti, idcirco ex Columnis Mercurii eruditi dicebantur, quibus facta fuerat librorum illorum copia; & ex Columnis Mercurii petita itidem dicebantur, quæ ex mysticis illis voluminibus fuerant collecta. Id ostendit Epistola Manethonis ad Ptolemæum Philadelphum, in qua compilasse se fatetur scriptos à proavo ejus Mercurio, posteriore videlicet, libros.

Quod autem ait Manethos apud Eusebium & Georgium Syncellum, Mercurii Columnas ante Diluvium extitisse in Seriadica terra, in eo videtur Columnas Mercurii Ægyptias confundere cum Columnis duabus, lapidea una, lateritia altera, quibus Sethi nepotes sideralem scientiam insculptam commendasse Iosephus tradidit: quarum & lapideam (legendum enim hoc loco *λίθινη*, non ut vulgo editum extat *μαρμαρινή*) sua ætate in Syriade mansisse affirmat. Pseudo-Eustathius in Hexæmeron fuisse eam scribit *ἐν τῇ Σετριάδῃ, in terra Sciriad*, ad sua usque tempora. Cedrenus: *ἦνε οὐκ ἔστι, ὡς Ἰωάννης μαρτυροῦσι, ἐν τῷ Σέτσειον ὄρει, ἕως ἡ, νῦν. Quæ servatur, ut testis est Iosephus, in Sirido monte, ad hoc tempus.* Igitur Eusebius Mercurii Columnas confundit cum Columnis posterorum Sethi; & quoniam has *ἐν τῷ Σετριάδῃ* positas legerat, ibidem & illas statuit. Hinc factum ut Syriadem, & Seriadicam terram, circa Ægyptum quærent nonnulli. Nam Seres Æthiopica gens est, & Ser fluvius insulam Seriam in mari Rubro efficiens, & Seres oppidum in vicinia Ægypti. Verum quis credat Sethum, aut Sethi filios in Æthiopiam penetrasse, cum vix credibile sit, ante Diluvium, Asia excessisse quemquam? Opinabar ipse quoque Siriadem terram dictam Ægyptum, quasi Niliacam: Nilus enim est Siris. At propius vero videtur signari à Iosepho Syriam illam, quam ad Cophenem fluvium ipse alibi locat: vel legendum *σετριάδα*, ut intelligatur Schirath, locus in Galgalis, in quo fuisse *סֵפֶר הַתּוֹרָה, τὰ γλυφῆα, lapides sculptos* docet nos liber Judicum. Quæ verisimillima est conjectura amplissimi Vossii, quem & pro sua singulari virtute summopere colo, & pro veteri nostra necessitudine valde amo.

XV. Aristotelem cum Judæo quodam in Asia fuisse conversatum, Clearchus Aristotelis discipulus memorie prodidit. Frequens quippe fuit hoc tempore Græcorum consuetudo cum Judæis, qui & bellis interfuerunt Alexandri, & sub eo, ipsiusque successoribus stipendia meruerunt. Verba ipsa Clearchi recitant Iosephus & Eusebius. Itaque Aristoteles rerum omnium causam esse dixit Deum & Materiam, quod ex eodem fonte, Mosis videlicet doctrina, quippe adulterata & corrupta, videtur esse profectum, unde sententiam eandem hausisse Platonem diximus, qui & Ideam præterea addidit. Idem post principem Deum Deos alios inferiores, sub intelligentiam tantum cadentes posuit, Angelos nimirum; auctore Mose, vel aliis certe Scriptoribus sacris. Denique